

7-93828890	20/04/2025	הארץ - כותרת	עמוד 2	1	17.13x13.97
בנימין זאב הרצל - בהקשר לצינון - 80790					

גדעון לוי

בעיר ההרגה

אבל שורפים אותם למוות. מיהו איש המוסר שיעז לטעון ששריפת תינוקות חיים במאהל פליטים באזור "הבטוח" מזועזעת פחות מהשלכתם מחלונות? מי הצבוע שיעז עוד להגיד שחיילי צה"ל "לא מתכוונים" להרוג תינוקות, אחרי שכבר הרגו אלפי תינוקות ופעוטות? פרעות קיי-שינב משולות ליום שגרתי של הצבא בפיקוד אייל זמיר בעזה; וזועות 7 באוקטובר — לחודש ממוצע בה.

ביאליק לא יכול לבקר בעיר ההרגה בעזה. ישראל לא מאפשרת לאף עיתונאי לבצע את עבודתו של המשורר הלאומי, לתעד את הזוועות ולכתוב את "בעיר ההרגה" 2. לו ניתן היה, היה לבטח כותב: "נעתה מה לך פה, בן אדם, קום ברח המדברה / ונשאת עמך שמה את כוס היגונים, / וקרעת שם את נפשך לעשרה קרעים / ואת לבבך תתן מאכל לחרון אין אונים, / ודמעתך הגדולה הורד שם על קדקד הסלעים / ושאגתך המרה שלח — ותאבד בסערה".

מרוסקים בגן ירק ואורווה שנה פכה לבית מטבחיים לבני אדם. כמה בני אדם נהרגו בפרעות? 49. כמעט כמספר בני האדם שנהרגו בעזה שלשום. יום שיי שגרתי בעזה. הם נהרגו בתקיפות אוויריות וארטילריות במסגרת ההגנה העצמית של היהודים. העיתונות הישראלית, בדיוק כמו הרוסית לפני 120 שנה, לא דיווחה כמעט דבר הביר שופים המקומיים, הרבנים ומורי ההלכה שלנו, לא חדלו לברך את ההורגים והמפציצים והמפזיזים, כמו בקישינב 1903.

בין 47 הרוגי עזה שלשום היו אשה הרה וילדים רבים. ארבעה מהילדים נהרגו בהפצצת מספרה בחאן יונס, חמישה בני משפחה אחת נהרגו בפאתי העיר. ברשתות הופץ סרטון שבו מתועדות חמש גופות של תינוקות שחורים, חרוכים, על סדינים לבנים בבית החולים. תמונות מחרידות כאלה לא ראיתי מעודי. בניגוד לקישינב, בעזה לא משליכים תינוקות מחלונות,

הפורעים שנידונו לשנות מאסר בודדות וערך רשימות של החללים. בשו בו פירסם את "בעיר ההרגה", זאב ו'בוטינסקי תירגם את הפואמה לרוסית. הרצל גיבש את תוכנית אוגנדה. ב-120 השנים הבאות הפכו פרעות קיי-שינב למיתוס שעיצב את התודעה היהודית לנצח. אין ילד בייש ראל שלא שמע עליהן. מלותיו של ביאליק מתוך "על השחיטה": "נקמה כזאת, נקמת דם ילד קטן/ עוד לא ברא השטן" ו"ואם יש צדק — יופע מידו" היו למטבח עות לשון, מכוונות תמיד לתיאור הקורבן היהודי והישראלי.

שלושה ימים נמשך הפוגרום האכזרי. הוא החל בשבועי של פסח, שחל גם אז ב-19 באפריל, כמו אתמול, שהיה גם היום הראשון של הפסחא. מאות בתי יהודים נבזזו ונהרסו. הבישוף בירך את הפורעים. הם אנחנו, השליכו תינוקות מהקומות העליונות, נעצו מסמרים בראשי קורבנותיהם וניקרו עיניים. התחקירן ביאליק מצא איברים

קום לך לך אל עיר ההרגה וקאת אל-החצרות / ובעיניך תראה וכידך תמשש על הגדרות / ועל העצים ועל האבנים ועל גבי טיח הכתלים / את הדם הקרוש ואת המח הנקשה של הקללים" (חיים נחמן ביאליק, "בעיר ההרגה")

בחג הפסחא 1903, השבוע לפני 122 שנה, פרצו בקישינב שבבסרביה פרעות נגד יהודים. העיתונות הרוסית לא דיווחה עליהן. "ניו יורק טיימס" דיווח בהרחבה. נשיא ארצות הברית, תיאודור רוזוולט, הכריז שמעולם לא חש אהדה עזה למישהו כפי שחש לקורבנות. תמונות הגופות עטופות בתכריכים נפרסו בשער העיתונים האמריקאיים. המורשג הרוסי "פוגרום" בא לעולם. לב טולסטוי ומקסים גורקי גינו והאשימו את ממשלת רוסיה. ביאליק כתב את "על השחיטה" ויצא לקישינב במשלחת שיום ההיסטוריון שמעון דובנוב. הוא שהה בעיר כחמישה שבועות, נכח במשפטם של קומץ